

دمقالی لیکونکی : گری لیچ (Garry Leech).
منبع او دخپریدو نیټه : گلوبال ریسرچ « ۳۰ ۳ - ۲۰۱۶- » .
ژباړونکی : پوهندوی دوکتور سیدحسام «مل» .

اسلامی افراطیت د غربی امپریالیزم محصول

Islamic Extremism is a Product of Western Imperialism

لکه همغسی چي مونږ په دی هڅه او اند کی اوو چي د تروریزم د حملاتو د شرایطو په اړوند یوڅه پوهاوی او پیژندنه تر لاسه کړو نو همغسی شو چي مونږ په بروکسل کی د ورستیو تروریستی بریدونو خبرمو واروید او دهغه صحنی عکسونه مو په ټولنیز رسنیو کی ولیدل نومخکی له هر څه نه مونږ په دی پریکړه وکړل چي مونږ باید د تروریزم عوامل او دهغه په موجبا تو اوسبا یو باندي ځان پوه کړو او دهغو عواملو بیخ اورینی وڅیړو . په هر صورت وروسته له هر څه نه ټول په دی باند پوه یو چي اسلامی افراط گرایي او ځان وژنه (انتحار) هغه دوه کرغیرن او ناوړه کرنی او عمل دی کوم چي تقریباً پنځوس کاله مخکی چا وهغه سره آشنا نه وه او حتی چي څوک دهغه د نوم سره پیژند گلوی نه درلودل اوله هر اړخه غیر ممکن په نظر راتله چي یوه ورځ به دغه ناوړی عمل تر سره شی اما له بده مرغه نن دغه دوه ناوړی او کرغیرن کرنی زموږ دورځنی ژوند سره مخامخ او په تکر کی ولویدی دي - نو دلته یو سوال رامینځته کیږی او هغه داچي : **څه وشول چي دغه اسلامی افراط گرایي د نړیوال سیاست په سرلیکه کی ځای ونيول .**

په هر صورت دلته یولړزیات عوامل اوفکتورونه شته دی چي هغو ته باید اشاره وشي کوم چي ددی سببی عواملو له جملی څخه لمړنی اواساسی عامل یوهم غربی امپریالیزم دي. او هغه داچي دتیر پیری په اوږدوکی غربی نړی ددی د پاره چي د سیمی یا دمنطقی

د تیلو (نفت) پر زیرمو با ندى لاسرسى تر لاسه كړى په مينځنى ختيځ كى مداخله وكړ چى دهمدى مداخلى په نتيجه كى داسى يو منا سب چاپيريال د اسلامى بنياد گرايى د ودى د پاره را مينځته شو او دغه نوى اسلامى ډلى د امريكى دمتحده ايالاتو د گټى د تر لاسه كولو پر ضد عربى ناسيونالستى كركى په تدريجى بنى سره راوپاريدل په وده او په پرمختگ با ندى پيل كړ د امريكى دمتحده ايالاتو پر ضد دغه اقدام او كركه د عربى نړى په ټولو برخو كى خپل لمن و غورول كوم چى ددى ضد امريكاي قوتونو له مينځ څخه ځنى اسلامى افراطگرايى ډلى ټپلى د پوره خشونت داوصافو په لرلو سره خپل موجوديت د اسلامى دولت په بڼه سر راوچت كړ يعنى دغه اسلامى افراطى دولت وروسته له هغه چى د امريكى متحده ايالات پر عراق باند تجاوز وكړ او د همدى تيرى د اړو دورو په پايله كى دغه د عراق او د سوري تر نامه لاندى اسلامى افراطى دولت رامينځته شو چى مونږ ټولو اوس دهغه دولت كړنى پخپلو رڼو سترگو سره وينو .

د امريكى جمهور ريس ريگن دافغان مجاهيدينو سره په سپينه مانى كى
كال (۱۹۸۳)

ددى دپاره چى ددغه اسلامى افراطى دولت رامينځته كيد و درك او پيژندگلوى تر لاسه كړو نو مخكى له هر څه نه بايد په لنډه توگه د غرب د لاس وهنى پر تاريخ باندى نه يواځى په مينځنى ختيځ كى بلكه دنړى په نورو ټولو برخو باندى يو څه تم شو

چی دهغه په رڼا کی یو څه معلومات موتر لاسه شی - بی ویلو دی پاتی نشی چی دغه افراطی اسلامی دولت نه یواځی دیو بی ساری پدیدی په بڼه رامینځته شوی بلکه خلکو دنړی په ټولو برخو کی په تیرو (۵۰۰) کلونو کی د تاوتریخوالی څخه کار اخیستل

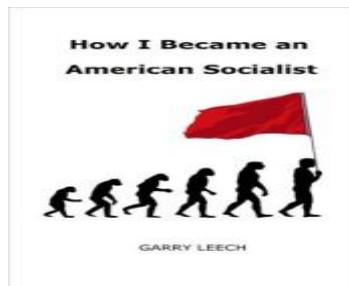

اما نن دغه تاوتریخوالی یا خشونت په کلاسیکه بڼی سره د تروریسم تر عنوان لاندی رامینځته شوی کوم چی د غربی امپریالیزم پر ضد په مقاومت لاس پوری کړی دی. د تاریخ د یادونو په نظر کی نیولو سره د یادونی بل وړ مطلب یو هم داچی دامریکی دمتحده ایالاتو بومی (دامریکی د خاوری اصلی وارثان) خلکو اغلباً داروپای وحشی بنکیلاک گرو (استعمار گرو) په وړاندی له خپل ځان اوله خپل وطن څخه ساتنه د تاوتریخوالی اود خشونت دتکتیکونو په کار وړلو سره دفاع او مقاومت کول همدارنگه هغه افریقای تورپوستی چی له افریقا څخه دبرده یا دغلام په بڼه امریکی ته راوستل شوی وه اود امریکی دامپریالیزم تر جغ لاندی دبردگی ورځی تیروول هغوی هم دهمدی وړانکار امپریالیزم په مقابل او پر ضد په خشونت اوپه تاوتریخوالی باندی لاس پوری کړل چی دهغه تاریخ ټولو ته معلومه دی .

دپورتنیو یادونو په دوام سره باید ووايو چی د تاوتریخوالی څخه یادونه دنړی په یوه بله څنډه کی هم دتاریخ په په پانو کی یاداشت شوی چی دغه ساحه د آسیا په سهیلی ختیځ کی د فلپین دخلکو شخړیز اودتاوتریخوالی ستر مقاومت د اسپا نویانو داستعمار په وړاندی وه چی په ډیر شدید بڼی سره دخپل ځان اودخپل وطن څخه ساتنه کول اوبیا

له بده مرغه وروسته له هغه په کال (۱۸۹۸) کی فلیپین دوهم ځل دپاره دامریکی دمتحده ایالاتو د نوی استعماری حاکما نو تر ولکی لاندی پریوتل چی په دی وخت کی په ظاهری بڼه سره دواشنکتن د نوی استعماری غرو موضوعات دجمهور ریس دهغه گستاخانه اوله غروره پک اعلامیه کی د قدر دانی وړونه گرځید اوداځکه چی جمهور ریس ویلیهم مکینلی (William McKinley) په دی اعلامیه کی داسی په ډاگه کړی وه چی دغه موضوعات خپله دفلپین دخلکو تمدن اودهغوی مسیحت په متعادل بڼی سره نشی اوچتولی له بلی خوا څخه په کال (۱۸۰۰) کی دافریقی کوچی په جنوب کی د زولو (Zulu) خلکو دبریتانیا د تمدن دپلی کولو په وړاندی دمقاومت او د تاوتریخوالی سره مخامخ شو - وروسته له هغه غربی امپریالیزم هغه کسانو ته کوم چی د هغوی داهدافو د پلی کولو په مقابل کی په تاوتریخوالی سره مقاومت وښودل پر هغوی باندي دتروریستانو نوم کینودل. اوهغوی یی « وحشی» نومول دا یواځی دبیلگی په بڼه هغه یادونه وه کوم چی د نړی په سراسر اوبیا د نړی په جنوبی برخو کی دغربی امپریالیزم دوحشیانه اوله خشونت د پک توسعه طلبی په وړاندی خلکو په مقاومت لاس پوری کړل . اوددی خلکو مقاومت نه یواځی دغربی تمدن او فرهنگ د پلی کولو په وړاندی وه بلکه هغوی د مسیحی کیدو په وړاندی هم له ځانه مقاومت وښودل .

یوله هغو دلایلو څخه چی په دی تازه لسيزو کی اسلامی افراط گرای سر را پورته کړ هغه دغربی امپریالیزم مداخله په مینځنی ختیځ کی وه هغسی یومداخله چی غربی امپریالیزم په پیل کی و نتوانیدل چی په دولت کی د پام وړ پرمختگ رامینځته کړی یعنی دلته څه شی نه وه چی مونږ هغه ترسره کړای وایی بلکه هلته چی هر څه شی وه هغه مونږ تر لاسه او قبضه کړل اومونږ دشلم پیری تراویلو پوری هلته په مینځنی ختیځ کی خلک وروزل اوهغوی ته مو تعلیم ورکړل کوم چی په پایله کی باید داسی څرگند کړو اوهغه داچی مونږ لا تر اوسه سره دخپل له تاوتریخوالی پک هڅی اواند سره په دی بریالی نشو چی دهغی سیمی خلک ترخپل ولکی لاندی راولو یا هغوی دخپل ځان تابع وگرځو چی بیا دبیلگی په بڼه د نړی په نورو برخو کی خلک ترخپل فرمان او ولکی لاندی راورو .

غربي امپرياليزم په پيل كې د مينځني ختيځ په ځنو هيوادونو كې د سنتي استعمار په بڼه مستقيماً په دولت كې ځان ورگډ كړل. اما بيا وروسته له هغه د دې سيمې په نورو هيوادونو كې دخپل استعمار په توسعه طلبې په نظر كې نيولو سره په يو بل شكل سره په هڅه او اند باندې پيل وكړ او دا ځلي د مداخلې بڼه يې داسې وه چې د بين المللي نهادونو لکه دملگرو ملتونو د امنيت شورا، د پيسو وجهې بين المللي صندوق، او د نړيوال بانک څخه په گټه اخيستلو سره خپل نفوذ ته پراخوالی ورکړ او په ضمن كې د امريكې متحده ايالات او دهغه سره شريك غربي اروپا دنړۍ په نورو برخو كې د دولتونو دنړولو او له مينځه وړلو دپاره په مستقيم شكل سره په كودتاگانو او په وژونكو جگړو هم لاس پورې كړل.

دبلي خوا څخه ځني اروپايي هيوادونو او د هغو په سر كې بيا په ځانگړي بڼې سره بریتانيا د (۱۸۰۰) كال په وروستيو كې مينځني ختيځ ته د داخلید و ځني لاري و موندل او يو دهغو لارو څخه په ايران كې دنليو (نفت) كشفول وه چې دهمدې كشف په رڼا كې غربي امپريا لزم داچا نس تر لاسه كړ چې منطقي ته داخل شي - بریتانيا دلته په ايران كې د تيلو شركت د انگلو فارسي د تيلو د شركت (Anglo-Persian Oil Company) په نوم پرانيستل او د دې شركت ټول واک او اختياري پخپل لاس ونيول او داځكه چې په دې شركت كې دبريتانيا سهم او ونډه زياته وه ايران يواځي له دې شركت څخه (۱۶) سلنه گټې تر لاسه كول نو دهمدې اصل په نظر كې نيولو سره بریتانيا دغه شركت ترخپل مستقيم كنترول لاندې لرل چې دايرانيا نو دنا رضائيتي موجبات يې برابر كړي وه نو همغه وه چې ايرانيا نو په يولر تظاهراتو باندې لاس پورې كړل او له خپل حكومت څخه وغوښتل چې د خارجي پانگوالو ونډه او سهم له مينځ ويسي او دهغوی ملكيت ته دپاي تكي كيردې تر هغه چې په كال (۱۹۵۰) دايران پارلمان دخپل خلكو دغوښتنو په ځواب كې راي ورکړل چې د نفتو شركت دې ملي شي او دخارجي سهام لرونكي سهم دې له مينځه ويسي نو همغه وه چې يو كال وروسته دايران لمړی وزير «محمد مصدق» ديو اعلاميې په ترڅ كې دايران دنفتو شركت ملي اعلان كړ.

د امريكې متحده ايالات او بریتانيا له دې نه چې دايران د نفت شركت ملي اعلان شو خپل نارضايتي وښودل چې ولي دنفتو شركت دايرانيا نو ترولكي لاندې پريوتل او د شركت ټول گټې ايران تر لاسه كوي نو همغه وه چې امريكا او بریتانيا په ايران كې په كودتا باندې لاس پورې كړل او د «محمد مصدق» سكولار د موكراتيک وگړني انتخاب كړل شوی حكومت يې را نسكړ كړل «شاه رضا پهلوی» يې بيا له سره د قدرت په څوكي كې كينډول او «رضا شاه پهلوی» دغه نوی جد يد التقرر د يكتاتور بې له ځنډه د تيلو په شركت كې دغربي ونډو نيونكو شركتونو د بيا پانگي اچولود پاره دهغوی په مخ كې د دې شركت دروازي را خلاصه كړل او غربي نړيوالو ته دا ياد تر لاسه شو چې نوی

ديکٽاتور رضا شاه پهلوی دایران پر خلکو باندی اوس بلکل اوسپنز واک اوکنترول لری نو دهمدی یادونو په نظر کی نیولو سره دامریکی متحده ایالات تر (۲۶) کالو پوری رضا شاه ته نظامی مرستی تر سره کرل او دهغه دساتنی د پاره دایران مخفی پولیسو ته ځانگړی تعلیم او روزنه ورکړ.

دایران دروازی د شاهنشاه د زما مداری اود واکداری په دوران کی د تیلو دغربی کارگرانو اود ماهرانو په مخ کی خلاصه پرینودل شو اوتهران د ایران پلازمینه د نفت دصنعت د کارگرانو اود هغو د لورو معا شونو په تر لاس کولو سره د فساد - فحشا اود عیاشی په یوه محیط او یا په یوه ښار بدله شو یعنی په هغسی یو محیط چی هلته په ښکاره ښی سره ځنی ضد اسلامی کرنی تر سره کیدل لکه شراب څښل - قمار وهل - گازیو ته تلل - فحشا اوداسی نور سربیره پر هغه د تیلو تول لاسته راغلی گتی او پیسی د خارجییا نو د شاهنشاه او د شاهنشاه د دوستانو او د خپلوانو جیبونو کی غورځیدل اود ایرن ډیری متوسطی طبقی د خپل بقا او د ژوندی پاتی کیدو سره په مبارزه کی لاس په گریوان وه نودلته نور د تعجب اود حیرانتیا ځای نه وه پاتی چی اسلامی بنیاد گرایی په مبارزه لاس پوری نکړی لکه چی همدغسی هم وشو یعنی ایرانی اسلامی بنیاد گرایان دغربی امپریالیزم اود هغه د انحطاط اود نسکورولو په فکر سره خپل صفونه را برابر کرل اودا ځکه چی دایران پاچا پخپلو کړنو سره نه یواځی دا چی اسلام ته سپکاوی کیدله بلکه خپله دایران خلک هم دهغه له کړنو څخه رنځ ورل او سپکیدل دا هغه داستان او هغه ماجرا وه چی دایران د ډیری متوسطی طبقی په آندا نو کی ځای بر ځای شوی وه تر هغه چی په کال (۱۹۷۹) کی دامام حیات الله «خمینی» تر مشری لاندی یو وگړنی انقلاب تر سره شو او د شاهنشاهی ځپونکی رژیم را نسکور او دهغه پر ځای یو اسلامی دولت ځای پر ځای شو.

په ایران کی دامریکی د متحده ایالاتو د لوبی اود نقش د انعکاس په اړه دامریکی د متحده ایالاتو دباند نیو چارو د وزارت مخکینی وزیره مادلین البرایت (Madeleine Albright) داسی څرگندونه وکړ: دامریکی متحده ایالات په کال (۱۹۵۳) کی دایران د نامتو لمړی وزیر «محمد مصدق» د سکولار د موکراتیک اود خلکو په خوښه سره د منتخب حکومت د رانسکورولو د پاره د یوکودتا په ترڅ کی د پام وړ سازماندهی په ترسره کولو سره هغه له واکه لیری کړ اود ایزنهاور اداره په دی باور وه چی دهغه د اداری اقدامات دستراتیژیکو دلایلو یوه توجیه وه اما په ایران کی دغه کودتا دایران دراتلونکی پراخ دیپلوماسی د پاره یو روښانه ماتی او شکست وه چی تر سره شو. نو ددی پورتنیو یادونو په نظر کی نیولو سره نن ډیر آسان ښکاری چی ولی ډیری ایرانیان دامریکی مداخلی ته پخپل داخلی چارو کی په کرکه او په نفرت سره گوری

متحده ایالات او بریتانیا دایران منتخب دموکراتیک سکولار دولت دکودتا په ترڅ

کی له مینځه ویورل اووروسته بیا دیو بی رحم دیکتاتور څخه ددی دپاره چی په ډاډه زړه دنفث گټی اودهغه تجارت پخپل لاس کی ولری ملاتړ وکړل اودهغی ترشا ودرید. البرایت دخپل خبرو په دوام کی وایی مونږ نه یواځی داچی دغربی امپریالیزم دپایلو په معاملاتو کی دایران سره په اړین ، ستونزی لرویا د هغه سره په معا ملاتو کی راگیر اوبخت یو بلکه زمونږ بله ستونزه دایران سره په معاملاتو کی دایران ملاتړ د یو اسلامی افراطی گروپ یعنی له حزب الله څخه په منطقه کی دی .

په همغه کال کوم چی به ایران کی یو اسلامی دولت رامینځته شو شوروی اتحاد په کابل کی د خپل ترلاس ناستی منفور رژیم چی د مخکی په وده شورش سره مخامخ وه دملاتړ اودهغه دساتنی په منظور پرافغانستان باندی یرغل اوتجا وزوکر. شورشی افغانی مجاهیدن لکه د اسلامی انقلابیون په شان چی په ایران کی دغرب ترملاتړ لاندی د دیکتاتوری دولت په وړاندی مبارزه کول داځلی دلمری ځل دپاره افغانی مجاهیدینو ته دبری اوبریالیټوب زمینه دشوروی اتحاد په تجاوز سره داسی برابر شو چی د هغوی په خبره مونږ دیو کمونیستی اوملحد رژیم سره چی دوی هم امپریالیستان دی په جگړه کی رابنکیل شوی یو اوبریالیټوب زمونږ دی - دشوری تجاوز پرافغانستان باندی دمجاهیدینو دقدرت دپیاوړی کیدو یواځنی دلیل دا وه چی د اسلامی نری له سرتا سره څخه د اسلام دعقیدی کلک خاوندان دجها د داصل په پیروی سره دشوری اتحاد په مقابل کی د افغانی مجاهیدینو په لیکو کی سره ځای پر ځای شو. په زرگونو هغه مجاهیدن کوم چی له سعودی عربستان څخه افغانستان ته دشوروی قوتونو سره د جگړی د پاره استخدام شوی وه دیری دهغو دوهابیت دطریقی خاوندان وه یعنی دهغسی یو طریقی کوم چی د اسلام څخه دیو بیل فرقی په بڼه په نری کی د اسلام افراطی په نوم سره مشهور اوله یوسره وها بیان دی دغه ډله یا فرقه دلمری ځل دپاره په عربستان سعودی کی د سنی پلو مسلما نا نوله مینځه څخه سر راپورته کړل .

دامریکی متحده ایالات پرافغانستان باندی دشوروی اتحاد تجاوز اوبرغل دسری جگړی دعینک څخه په لید لوسره دافغانی داسلامی افراطی مجاهیدینوسره خپل نظامی اومالی کمکونه پیل کړ د(۱۹۸۰) کال په اوږدو کی واشنگتن افغانی مجاهیدینو سره د (۴) میلیارده دالرو معادل مالی اوتسلیحاتی مرسته ترسره کړ کوم چی دهمدی مالی او تسلیحاتی کمک سره افغانی مجاهیدینو دستر قوت څینستن شو او همدارنگه دهغو دمورال داوچتولو دپاره دامریکی مخکینی جمهور ریس «رونالد ریگن» افغانی مجاهیدینو ته د (آزادی بخښونکی مبارزین) نوم اوعنوان ورکړ. یوله هغه کسانو څخه چی دامریکی له دغه حاتم طایی مابانه مرستی څخه گټی تر لاسه کړ هغه د سعودی عربستان څخه «اسامه بن لادن» وه - ددغه مجاهیدینو د مبارزی څخه لمړنی هدف او مرام دا وه چی با ید دیواسلامی هیوادله قلمرو څخه دغرب نظامی ځواک له مینځه ویسی اودهغوی داقتدار تغیر راټول کړی مجاهیدینو خپل مرام ته وروسید اوپخبل مبارزه کی وتوانیدل

چی په کال (۱۹۸۹) د شوروی اتحاد نظامی قوتونه له افغانستان څخه و باسی او په دی ډول بریالیتوب تر لاسه کړل . او وروسته بیا له بده مرغه په کال (۱۹۹۶) کی دمجاهدینو مختلفې فرقی پخپل مینځی اختلافاتو په لرلو سره د داخلی جگړی لمن پراخه شو او په افغانستان کی داخلی جگړه پیل شو او بیا وروسته له هغه طالبانو ته د قدرت د تر لاسه کول زمینه برابر شو او هغوی په افغانستان کی اسلامی بنیاد گرا دولت رامینځته کړ .

10 / INTERNATIONAL THE INDEPENDENT MONDAY 8 DECEMBER 1993

The Saudi businessman who recruited mujahedin now uses them for large-scale building projects in Sudan. Robert Fisk met him in Almaty

Anti-Soviet warrior puts his army on the road to peace

OSAMA Bin Laden set to his gold-trimmed robe, guarded by his loyal Arab mercenaries who fought along side him in Afghanistan — assumed, but never more than a few yards from the man who recruited them, trained them and then dispatched them to conquer the Soviet army — they watched something in the face of the Saudi businessman who is about to complete the highway linking their homes in Khartoum for the first time in history.

With his high, checkered, narrow eyes and long brown robe, Mr. Bin Laden looks every inch the mountain warrior of mujahedin legend. Chiseled children depend on him, mothers acknowledge his wisdom. "We have been waiting for this road through all the revolutions of Lenin," a cleric said. "We waited until we had given up on everybody — and then Osama Bin Laden came along."

Outside Sudan, Mr. Bin Laden is not regarded with quite such high esteem. The Egyptian press claims he brought hundreds of former Arab fighters back to Sudan from Afghanistan, while the Western media suggest that some of the "Afghans" whom the Saudi entrepreneur flew to Sudan are now busy training for further jihad wars in Algeria, Tunisia and Egypt. Mr. Bin Laden is well aware of this. "The myth of the mafia and the embargo," he calls it. "I am a construction engineer and an agriculturalist. If I had training camps here in Sudan, I couldn't possibly do this job."

And this job is certainly an ambitious one: a brand new highway stretching all the way from Khartoum to Port Sudan, a distance of 1,000km (743 miles) on the old road, now shortened to 800km by the new Bin Laden route that will turn the coastal run from the capital into a

more day's journey. Into a country that is despised by Israeli Arabs for its support of Islamic Hamas in the Gulf war almost as much as it is condemned by the United States. Mr. Bin Laden has brought the very "revolutionary" experience that he used only five years ago to build the guerrilla trails of Afghanistan.

He is a shy man. Maintaining a home in Khartoum and only a small apartment in his home city of Jeddah, he is married — with four wives — but wary of the press. His interview with the Independent was the first he has ever given to a Western journalist, and he initially refused to talk about Afghanistan, sitting silently on a chair at the back of a makeshift tent, knocking his feet in the Arab fashion with a stick of wooden wood. But he eventually did about a war which he

Laden was leading Arab fighters — Egyptians, Algerians, Lebanese, and also Iraqis and Tunisians — into Afghanistan. "I am headstrong and stubborn," he said, the original claim with respect and the own "revolutionary" experience. Along with his Iraqi engineer, Mohamed Said — who is now building the Port Sudan road — Mr. Bin Laden allowed himself to be interviewed for the first time in his personal diary for the Independent. "I told them that Osama Bin Laden was the same about Bosnia. He said, 'The situation there does not provide the same opportunities as Afghanistan. A small number of Bosnian-Herzegovina but the Croat won't allow the mujahedin in, though the Pakistanis did with Afghanistan.'"

That did Mr. Bin Laden reflect upon, which he found a little bit uncomfortable for them. I asked him to talk to the Russians and not to be involved with the larger construction business run by his associates — in fact to Sudanese currency which is then used to purchase explosives and other products for export. profits are clearly not Mr. Bin Laden's top priority.

How did he feel about Algeria, I asked? But a man in a green suit calling himself Mohamed Moussa — he seemed to be Nigerian although he was a Sudanese security officer — tapped me on the arm. "You have asked more than enough questions," he said. At which Mr. Bin Laden went off to inspect his new road.

What I lived in two years in Afghanistan, I could not have lived in a hundred years elsewhere, said Osama Bin Laden

helped to win for the Afghan mujahedin. "What I lived in two years there, I could not have lived in a hundred years elsewhere," he said. "When the history of the Afghan resistance movement is written, Mr. Bin Laden's own contribution to the mujahedin — and the indirect result of his training and assistance — may turn out to be a turning-point in the recent history of radical Islamism; even if, today, he tries to minimize his role."

"After the invasion of Afghanistan started, I was engaged and went there at once — I arrived within days, before the end of 1979," he said. "Yes, I fought there, but my fellow Muslims did much more than I. Many of them died and I am still alive."

Within months, however, Mr. Bin

to improve me. I was under bombardment but I was so powerful in my heart that I fell asleep. This experience has been written about in our earlier books. I saw a CIA mortar shell land at five of me, but it did not blow up. Four more bombs were dropped from a Russian plane on our headquarters but they did not explode. We lost the Soviet Union. The Russians fled."

But what of the Arab mujahedin whom he took to Afghanistan — members of a guerrilla army who were also encouraged and armed by the United States — and who were forgotten when that war was over? "Personally neither I nor my brothers saw evidence of American help. When my mujahedin were victorious and the Russians were defeated, differences started between

the guerrilla movement as I returned to and construction as I had returned. I brought back the equipment I had used to build the roads and roads for the mujahedin in Afghanistan. Yes, I helped some of my mujahedin to come here to Sudan after the war."

How many? Osama Bin Laden should say. "I don't want to say. But they are here now with me, and they are working right here, building this road in Port Sudan." I told him that Osama Bin Laden had mentioned his name to me. "I feel the same about Bosnia," he said. "The situation there does not provide the same opportunities as Afghanistan. A small number of Bosnian-Herzegovina but the Croat won't allow the mujahedin in, though the Pakistanis did with Afghanistan."

That did Mr. Bin Laden reflect upon, which he found a little bit uncomfortable for them. I asked him to talk to the Russians and not to be involved with the larger construction business run by his associates — in fact to Sudanese currency which is then used to purchase explosives and other products for export. profits are clearly not Mr. Bin Laden's top priority.

How did he feel about Algeria, I asked? But a man in a green suit calling himself Mohamed Moussa — he seemed to be Nigerian although he was a Sudanese security officer — tapped me on the arm. "You have asked more than enough questions," he said. At which Mr. Bin Laden went off to inspect his new road.

Osama Bin Laden surveys the 800km road he is building in northern Sudan. Photograph by Robert Fisk

Daily service to the USA ONLY ON THE WEEK AHEAD A lesson in the language Gatt set

یو بریتانیوی پیژندل شوی ورځپاڼه د ډیلی انډیپنډنټ (Daily independent) په نوم په کال (۱۹۹۳) کی دیو مقالی په ترڅ کی داسی روښانه کړه : چی «اسا مه بن لادن» د غرب له نظره دهغه نقش په لوبولو سره چی دافغانی مجاهدینو په مینځ کی ولوبول یو جگړه ما ر دی نه یو تروریست، ددغه ورځپاڼی په سر مقال له کی دغه عنوان په غټو تیکو لیکل شوی دی : «**دشوروی اتحاد ضد جگړه ما رخیل پوځ دسولی په لار کی پللی کړ**» همدارنگه په دی مقاله کی توضیح شوی چی بن لادن دخپل نه ستړی کیدونکی کار سره دسودان بی وزلو هیواد کی په کال (۱۹۹۰) کی لاری جوړ کړ دا نه چی بن لادن په دی هیواد کی یواځی لاری جوړ کړ بلکه هغه دخپل مجاهدینو سره په گډه یو نوی سازمان را مینځته کړ چی هغه سا زمان یی دالفا عدی په نوم سره ونومول او دخپل سازمان اصلی هد ف یی داسی څرگند کړ چی دهغه سازمان ما موریت به له اسلامی

هيوادونو څخه د غربي نظامي قوتونو اخراج او وويستل وی لکه هغسی چی افغانی مجاهیدینو روسی لښکر له افغانستان څخه وويستل اوداخلی ددی وار راغلی دی چی باید امریکایی سرتیری چی په عربستان سعودی او دخليج د لمری جگړی څخه وروسته کوم چی په کویت کی ځای پر ځای دی هغوی باید له دی هيوادونو څخه په زوره وويستل شی نو ددغه اظهاراتو په وړاندی کولوسره «بن لادن» د غربیا نو له نظره له یو «آزاد جگړه مار» څخه په یو «تروریست» با ندی دیوشپی په تیریدو سره بدله شو حال داچی دا حتی دبن لادن اودهغه دپلویانو په کر نلاره کی څه بدلون هم لا نه وه راغلی او هغه داچی هغوی دشوروی اتحاد اود امریکی دسرتیرو په اړین یونظر لرل او هغه چی دا دواړه قوتونه اشغالگر دی اوباید چی داسلامی هیوادونو له قلمرو څخه وويستل شی په نهایت کی دغرب مداخله په اسلامی نړی کی لمری له هر څه نه حالات داسی چمتو کړ چی باید دالقاعده سازمان مینځ ته راشی همدارنگه دشوروی اتحاد مداخله په افغانستان کی دخپل لاس ناستی منفور رژیم دملاتړ په منظوری دمتحده ایالاتو ملاتړ داسلامی افراطی مجاهیدینو څخه په اسلامی هیوادونو کی او همدا شان په سعودی عربستان او په کویت کی دخليج د لمری جگړی څخه وروسته د امریکی د نظامی اډو (پایگاه) ځای پر ځای کیدل ټول هغه دلایل او عوامل دی چی اسلامی بنیادگرایی خپل سر را پورته کړ لکه دالقاعده سازمان اود طالبانو اود مجاهیدین ډلی ټپلی چی نن د قوی او کلک قوتونو څیښتن دی . یعنی دغه پیاوړی قدرت په اسلامی نړی کی دغربي نظامی ځواک دظلم اود تعدی په له مینځه وړلو کی مسلمانان را پاروی چی د غرب د امپریالیزم سره په جنگ اوجگړه کی دخپل آزادی دترلاسه کولو دپاره رابنکیلی شی او همداشان په منطقه یعنی مینځنی ختیځ کی د امریکایی پلوچوپر رژیمونه سره خپل مخالفت څرگند اونړیوالو ته وښی چی امریکا داسرایل څخه ملاتړ کوی یعنی دهغسی یو منحط اوفساد پیشه دولت څخه چی د فلسطین پر خلکو بانندی له کلونو کلونو څخه راهیسی ظلم وتعدی کوی اودهغوی خاوره تر خپل اشغال لاندی نیولی .

دنویارک په ښار اوپه واشنگتن دیسی (Washington DC) کی دالقاعدی دسازمان د سپتمبر دیو لسم کال «۲۰۰۱» نیټی د تروریستی حملی څخه وروسته د امریکی متحده ایالات خپل دضد ترور جگړه دافراطی اسلامی گروپ سره په افغانستان کی پیل او پکار واچول همدارنگه د بوش اداره اودولت د سپتمبر د یولسم پیښی درامینځته کیدو په بهانه اوتوجیه سره په عراق کی له قدرته څخه د «صدام حسین» را نسکورول دهغه د دولت داچندا یوه بله ماده وه چی دهغه د عملی کولو د پاره عملی گا مونه هم اوچته کړ د بوش د اداری لوړ پوړی چارواکی په پراخه اودروغو ناسمو معلوماتو په تبلیغ او پروپاگاندا بانندی پیل کړل ترڅو چی د امریکی خلک په دی با ورمند او یا قانع کړی چی صدام حسین دالقاعدی سره په اتحاد اوملگرتیا د سپتمبر د یولسمی نیټی په یرغل کی مستقیماً لاس لری . اوپه ضمن کی صدام حسین یی د تروریست په نوم متهم کړ چی هغه په عراق

کی دله بیزی وژنی و سلی لری چی داپخپله دامریکی د متحده ایالاتو د پروپاگندی
دلی تپلی یوه بله بنکره ور دروغ وه .

دلته دیادونی ورمطلب دادی چی دملگرو ملتونو دوسلو دخیرونکی (باز رسان) په
راپور او گذارش کی داسی په ډاگه شو چی په عراق کی کیمیاوی اویاد دله بیزی وژنی
وسلی وجود نه لری او عراق خپل ټول کیمیاوی اوبیالوژیکی و سلی یی د ملگر ملتونو
دامنیت دشورا د مصوبی په رڼا کی دخلیچ دلمری جگری څخه وروسته له مینځه وړل
دی اما دپوش اداره اودهغه دتبیغاتو تیم دملگرو ملتونو دوسلو دبازرسان گذارش ته
دنه پاملرنی اوهغه ته د نه اعتنا کولو په لړکی بیا هم خپل زهرجن تبلیغاتو ته دوام ورکړ،
دلته هغه څه چی واقعیت دی اویا دهغه یادول ضرور بریښی هغه دادی چی دامریکی د
متحده ایالاتو دولت په کال (۱۹۸۰) کی صدام حسین ته کیمیا وی اوبیا لوژیکی و سلی
ورکړی وه هغه وخت کوم چی « صدام حسین » دایران دافراطی اود بنیا د گرای رژیم
سره چی نوی په واک رسیدلی وه به جگره کی وه .

دامریکی جمهور ریس بوش دمارچ په میاشت کال (۲۰۰۳) کی بیله دی چی د
ملگرو ملتونو دامنیت دشورا مجوز ترلاسه کړی دټولو بین المللی قوانینو په سر غرونی
سره پرعراق باندي تجاوز وکړ څلور ورځی مخکی پرعراق باندي له تجاوز څخه
دامریکی دجمهور ریس مرستیال دیک چینی (Dick Cheney) د عراق خلکو ته په
خطاب کی وویل چی مونږ دستا سو دآزادی داستقبال د پاره هرڅه چی په وسه کی لرو
له تا سو څخه نه سپموو اما یوکال وروسته په هغه وسیع رفرندم (دخلکو دنظر غوښتنه)
کی چی د عراق په خلکو کی ترسره شو (۷۱) سلنه عراقیان ولیدل چی د هغو هیواد
دامریکا یی سرتیرو تر اشغال لاندی پریوتی نه هغه (آزادی) کوم چی دیک چینی اعلام
کړی وه پس دارنگ عکس العمل هم نه باید حیرانونکی وی کوم چی (سل زره)
عراقیان دامریکی د متحده ایالاتو په تجا وز اود عراق په اشغال سره خپل ژوند دلاسه
ورکړل .

عراق دامریکی دمتحده ایالاتو په نظامی اشغال سره حالات داسی بدله کړ چی دصدام
حسین داردو زیاتر نظامی افسرانو اوکارمندانو خپل نظامی دندی دلاسه ورکړل او
زمینه داسی رابرابره شو چی د عراق دغه نظامی افسران اومنسوبین د عراق دشورشی
دلو سره په گډه دامریکی داشغالگر قوتونو سره په ضد جگره کی رابنکیل شول ، په یاد
موباید وی چی پرعراق باندي دامریکی دمتحده ایالاتو دتجاوز څخه دمخه په عراق کی
اصلاً هیڅ کوم اسلامی افراطی دلی تپلی نه موجود وه اونه هم ترسترگو کیدل اما وروسته
له تجاوز څخه دلته په عراق کی اردور او شورش زیات شو اوپه پایله کی دلته د عراق
په دننه کی شورشی دلی سر را پورته کړل او ددی شورشی دلو زیاته برخه دالقاعدی
په سازمان کی دهغه سازمان غړیتوب ترلاسه کړل اولر څه وروسته دهمدغی اسلامی
افراطی دلی څخه ځنی دیر افراطی گروپونه سره په گډه د عراق اود سوریی په شمال

کی داسلامی دولت اساس کینودل اواسلامی خلافت یی اعلان کرل پس له هغه دسوری داخلی جگړه په کال (۲۰۱۱) کی حالات داسی بدله کر چی دغه داسلامی دولت جگړه ما رو دسوریی له پولو څخه د ننه سوریی ته را و اوریدل اودلته دسوریی پیری برخی اوسا حی ترخپل کنترول لاندی راورل اودهری ورخی په تیریدو سره خپل نفوذ او اقتدار ته پراخوالی ورکړ اوبیا یو څه موده وروسته دهمدی اسلامی افراطی دولت جنگیالی بیرته عراق ته ولاړل اوپه عراق کی دعراق دپوځ سره چی د امریکی پواسطه سره روزل شوی وه په کال (۲۰۱۴) کی په جگړه رابنکیل کیری اود عراق شمالی برخی تر خپل ولکی لاندی راولی دبلې خوا څخه په عین وخت کی په کال (۲۰۱۱) کی امریکای قوتونه پرلیبیا باندی تجاوزکوی دمعمار القذافی دولت را نسکور وی او دهغه هیواد دروازی داسلامی افراطی ډلو تپلو په مخه خلاص پریږدی اوپه دی بنیاد سره دغه اسلامی افراطی ډلی دافریقی کوچی په شمال کی خا نته دپینی خای پیداکوی .

اسلامی دولت دنری له هرگوت څخه دناراضی اود قهرجنو افراطی مسلمانانو په استخدامولو کی لوی بری ترلاسه کوی کوم چی دغه ناراضی مسلمانان د عراق وسوریه داسلامی دولت غریتوب ترلاسه کوی اوبیا په نورو غربی هیوادونو کی خپل تروریستی حملی تر سره کوی چی یو دهمدغو تروریستی حملو څخه په دی تازه وختونو کی پر فرانسه اوپر بلجیم باندی دداعش دتروریستانو حمله وه لکه هغسی چی پروسبرکال دانگلستان مخکینی لمړی وزیر تونی بیلر (Tony Blair) په یوخیبری ناسته کی په ډاگه کر چی هوکی دا ریښتیا دی چی پرعراق باندی له تجاوز وروسته اسلامی افراطی دولت را مینخته شو هغه دخپل خبرو په دوام کی وویل چی دلته هیڅوک به پیدا نشی چی مونږ ته وواپی چی تاسی نشی کولای چی د صدام حسین د دولت په له مینځه وړلو کی له مسولیت څخه خپل وره را سپکه کړی اودکال د (۲۰۱۵) دکړکیچنو حالات مسول ونه اوسیری ؟ .

یوځل بیا لازم گنل کیری چی په خاطر کی راولو او هغه داچی په مینځنی ختیځ کی دغربی امپریالستانو دکرونو اودلاس وهنو په نتیجه کی اسلامی افراطگرایی رامینخته شو اوددی اسلامی دولت درامینخته کید و موضوع نه باید دنورو د حیرانتیا موجبات برابرکری اوداځکه چی دا موضوع مخکی له مخکی وړاند وینه شوی وه چی پرعراق باندی دپوش ددولت تجا وز دا زمینه را چمتو کوی چی اسلامی افراطی دولت را مینخته شی اوهمدارنگه لکه چی مومخکی هم یاده کړی وه دمصدق دواکداری اودهغه ددولت په رانسکوریدوسره کوم چی دامریکی ددولت پواسطه سره پر هغه باندی کودتا شو او بیا وروسته رضا شاه بیرته قدرت ته ورسید حالات داسی مساعد شو چی په پایله کی په ایران کی یو اسلامی اخوندی افراطی دولت جوړشی اوبل دلیل کوم چی داسلامی دولت یا د بنیا دگرایی د ځواک را مینخته کیدل مساعد شو هغه پر افغانستان باندی دشوروی اتحاد یرغل اوتجاوز وه چی افغانی مجاهیدن قدرت ترلاسه کرل بل له ټولو

نه مهم داچي د امريكي د متحده ايالاتو دولت په سعودي عربستان او خليج دلمري جگري څخه وروسته په كويت كې خپل نظامي اډي (پايگاه) جوړ كړ. دا هغه دلايل دي چي ټول دغربي امپرياليزم دمدخلي اودلاس وهني په نتيجه كې اسلامي افراطي دولت رامينځته كيري!

دامو بايد په ياد وي چي غربي امپرياليزم په تيرو پيړيو كې د مينځني ختيځ په نورو برخو كې هم د اسلامي افراطگرايي په مينځ را ټلو كې خپل ستر ونډه تر سره كړي دي او هغه دا چي كله عربي هيوادونه په مينځني ختيځ كې وروسته د دوهم نړيوال جگري څخه آزادي تر لاسه كړل په دي وخت كې د امريكي د متحده ايالاتو دولت اودهغه سره شريك اند يوال بریتا نيا په اروپا كې يهوديان ولمسول چي سره را ټول شي اود اسرائيل په نوم باندې په فلسطين كې خپل ځانته دولت جوړ كړي اوله هغه وخته چي داسرايل په نوم باندې دولت جوړشوي دي دامريكي متحده ايالات دهغه دلا تينگيښت اواستحكام دپاره خپل ستر مالي - ما دي او معنوي اوروزنيز كمكونه كړي اولاتراوسه بي له كوم قيد اوشرط خپل مرستي ترسره كوي يعني دهغسي يو نافرمان دولت سره كوم چي هغه دهر ډول بين المللي ميثاقونو اوقوانينو څخه پوره سرغړوني كوي اودفلسطين پرخلك له حده وتلي ظلم او نارواكوي كوم چي دهمدي ډول كړنو په دوام سره ديوي خوا اودامريكي دبي قيدوشرط مرستو سره له بلي خوا دلته هم ددي زمينه رابرابره شوه چي اسلامي افراطي ډلي سر را پورته كړي او خپل سازمانونه جوړ كړي چي يو له دغه سازمانونو څخه دحماس ډله دي چي داسرايل پر ضد اود خپل نيولي شوي خمكي دآزاد ولو دپاره په كال (۱۹۸۰) كې دفلسطين په اشغال شوي برخو كې سر را پورته كړ اود اسرائيل د دولت پر ضد په جگړه او خشونت لاس پوري كړ. يا داچي وروسته له هغه چي دامريكي دمتحده ايالاتو دولت پر لبنان باندې حمله وكړ او په هغه هيواد كې شوروش اوبي نظمي ته لمن ووهل همغه وه چي هلته هم اسلامي افراطي ډلي دحزب الله په نوم باندې تاسيس شو او دامريكي اوداسرايل پر ضد په جگړه لاس پوري كړ.

مينځني ختيځ په تيرو سلو كالو كې دتاوتریخوالي په بڼه سره دغربي امپرياليزم تر گواښ او تهديد لاندې راغلي دي كوم چي دنړي خلکو ديوي پيړي را په دي خوا دسر په سترگو گوري اوددغه تيري اوشخونت په مقابل كې له زغم څخه كار اخيستي دي . يوه بل مهم يا دونه او هغه دا چي مونږ په دي ورځو كې ځني سياسي ريښتيني اصطلاحات لکه د «دموکراسي ترويج» د «بشرحقونه» د «مد نيت يا تمدن» او «مسيحت» په عوض پکار وړو حال داچي دا ټولو سره يوه مفهوم اومعني لري اما ددي دپاره چي غربي استثمارگر ډلي په آساني سره دنړي منابع لوټ كړي اوي پر زيرمو باندې لاسرسي ولري نو دغه رنگ اصطلاحات چي د غرب دفرهنگ محصول بولي پکار وړي او غواړي چي ددي اصطلاحاتو دکار وړول لمن په نړي كې لا پراخه كړي دلته دحيرانتيا ځای نشته او هغه داچي داشان موارد او حالات دنړي په نورو برخو كې

هم له تیرو (۵۰۰) کالو څخه لاتر اوسه موجود دی اود نړی د خلکو او بیا په تیره د مینځنی ځتیځ د خلکو قهر او غضب دامپریالیزم دداسی سیاست او چلند په وړاندی دهر ورځ په تیریدو سره زیاتیری اوداهم باید تعجب ونه گنل شی چی ولی په غربی نړی کی مسلما نان دغربی امپریالیزم دسیاست په وړاندی خپل کرکه بنکاره نکړی او په افراطی کړنو لاس پوری نکړی؟

په نها بیت کی دغربی امپریالیزم ځورونکی اړخونه په اسلامی نړی کی دادی چی دغرب دغه چلند دهرکال په تیریدو سره لاپسی تشدید کیری چی په هیڅ بنی سره دزغم اود تحمل وړ نه بلل کیری او دغه ډول پالیسی د خپل ضد قوت هم را زیروی لکه چی اوس دالقاعدی اود طا لبانود ډلی کړنه دنورو اسلامی دولتونو لکه دایران داسلامی دولت په پرتله ډیر شدید او له تاوتریخوالی څخه ډکه دی حال داچی دغه دعراق اودسوریی داسلامی دولت کړنی له نورو ټولو اسلامی اوافراطی نها دونو او ډلو تپلوڅخه ډیر شدید اوبی مثال له دی یعنی دالقاعدی دسازمان دغرو دکړنوڅخه ددغه اسلامی (داعش) دولت عمل څو برابر لور دی دلته یوسوال را پیدا کیری او هغه داچی که چیری دغربی امپریالیزم دغه موجوده نظامی لاس وهنی په اسلامی نړی کی دوام وکړی نو هغه وخته به څه یو ډول غټه بلا (هیولا) به په اسلامی نړی کی سر را وچته کړی؟

په سلا مونو سره

2016-4-6